

Հաստատում եմ՝ 4 հունվարի 2024 թ.

Հայ-Ռուսական (Սլավոնական) համալսարանի

Գիտական զծով պրոռեկտոր,

Վիստիսյական գիտությունների դոկտոր,

Վերականգնողական գիտությունների թեկնածու,

սիրոֆեսոր Ավետիսյան Պարզն Սերգեյի

ԿԱՐՏԻՔ ԱՌԱՋԱՏԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ

Աննա Հրանտի Ավետիսյանի «ԲՈՂՈՔԻ ԱՐՏԱՀԱՅՏՄԱՆ ԼԵԶՎԱԳՈՐԾԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅԵՐԵՆ ԵՎ ԱՆԳԼԵՐԵՆ ՀԱՄԱՑԱՆՑԱՅԻՆ ԽՈՍՈՒՅԹՈՒՄ» Ժ.02.02-«Ընդհանուր և համեմատական լեզվաբանություն» մասնագիտությամբ բանասիրական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության մասին

Ժամանակակից թվային աշխարհում մեծապես կարևորվում է բողոքի առցանց արտահայտման հարացույցը, որին առնչվող լեզվաբանական ուսումնասիրությունները խարսխվում են տարբեր գիտակարգերի փոխկապակցվածության և փոխալսմանավորվածության վրա: Բողոքի արտահայտման բազմակողմ գործառույթները և տարաբնույթ ձևերի բազմազանությունը նոր շունչ են հաղորդում միջմշակութային և գործաբանական ուսումնասիրություններում ընդունված բողոքի արտահայտման ավանդական մոտեցմանը՝ առաջադրելով նորագույն մեխանիզմների և սկզբունքների գործիքակազմ: Այդ գործիքակազմի ուսումնասիրությունը նպաստում է ոչ միայն միջմշակութային հաղորդակցության դիտանկյունից միջանձնային կայուն հարաբերությունների ստեղծմանը, այլև արդյունավետ հաղորդակցման խթանմանը:

Մույն ատենախոսությունն արդիական է, քանի որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացումը խթանել է սոցիալական հարթակներում բողոք արտահայտող զբառումների կտրուկ աճը և ձևափոխել է բողոքի արտահայտման ավանդական միջոցները և ձևերը:

Սույն ատենախոսության գիտական նորույթը պայմանավորված է այն փաստով, որ առաջին անգամ փորձ է արվում համապարփակ քննության ենթարկել բողոքի արտահայտման խոսքային ակտի իլոկուտիվ ուժը (ոազմավարությունը) և պերլոկուտիվ ազդեցությունը՝ լեզվագործաբանության և մշակութաբանության դիտանկյունից՝ վեր հանելով բողոքի արտահայտման ձևերի առանձնահատկությունները հայերեն և անգլերեն համացանցային խոսույթում:

Աշխատանքի տեսական արժեքն այն է, որ հետազոտության արդյունքները կարող են հիմք ծառայել համացանցային խոսույթում խոսքային այլ ակտերի հետագա ուսումնասիրությունների համար և կարող են նպաստել լեզվաբանական մի շարք հարակից գիտակարգերի զարգացմանը:

Գործնական արժեքը պայմանավորված է այն փաստով, որ ուսումնասիրության արդյունքները կարող են ոչ միայն կիրառվել լեզվագործաբանության, լեզվամշակութաբանության, կիրառական լեզվաբանության, հաշվողական լեզվաբանության դասընթացներում, այլև հնարավորություն ընձեռել հետազայում ստեղծել բողոքի առցանց գործիքակազմ. որը նպատակաուղղված կարող է լինել բողոքի ինքնաշխատ գտման մեխանիզմների մշակմանը:

Ատենախոսությունը ներկայացված է հետևյալ կառուցվածքով՝ ներածություն, երեք գլուխներ /իրենց ենթագլուխներով/, եզրակացություն, գրականության ցանկ:

Ներածության մեջ ատենախոսը հիմնավորում է թեմայի արդիականությունը և նորույթը, սահմանում է ուսումնասիրության նպատակը և խնդիրները, տեսական ու գործնական նշանակությունը, նախանշում է պաշտպանության ներկայացվող հիմնական դրույթները:

Առաջին գլխում դիտարկվում են խոսքային ակտերի տեսության հիմնադրույթները և հայեցակարգերը, ներկայացվում են տարբեր լեզվաբանների կողմից առաջադրած խոսքային ակտերի դասակարգումները՝ որոշարկելով բողոքի դերը այդ դասակարգումների շրջանակում: Մանրակրկիտ վերլուծության են ենթարկվում նաև բողոքի ոազմավարությունների դասակարգումները, ինչպես նաև քաղաքավարության տեսության տեսական հիմքերը՝ ընդգծելով բողոքի արտահայտման խոսքային ակտի

վերք: Ներկայացվում են համացանցային խոսույթի առանձնահատկությունները բողոքի արտահայտման համատեքստում:

Երկրորդ գլխում գուգոտրական վերլուծության են ենթարկվում բողոքի արտահայտման ռազմավարությունները՝ վեր հանելով դրանց նմանությունները և տարբերությունները հայերեն և անգլերեն համացանցային խոսույթում: Անդրադարձ է կատարվում բողոքի արտահայտման լեզվական միջոցների բնույթանք՝ որոշարկելով դրանց առանձնահատկությունները հայերենում և անգլերենում, ինչպես նաև դիտարկվում են պեյրոկուտիվ ազդեցության դրսևորումները՝ առանձնացնելով հայերեն և անգլերեն գրառումներում դրանց նմանությունները և տարբերությունները:

Երրորդ գլխում բնույթանք են ենթարկվում բաղաբավարության ռազմավարությունների խախտման օրինաչափությունները բողոք արտահայտող գրառումներում՝ բնոգծելով դրանց մշակութահեն առանձնահատկությունները, դիտարկվում է հումորը՝ որպես մշակույթի արտահայտման միջոց բողոքի արտահայտման գործընթացում և վեր է հանվում նմանությունները և տարբերությունները հայերեն և անգլերեն համացանցային խոսույթում:

Եզրակացության մեջ ամփոփվում են աշխատանքի հիմնական արդյունքները, համակարգվում և ձևակերպվում են կարևորագույն դրույթները:

Ատենախոսությունն աչքի է ընկնում կառուցվածքային յուրահատկությամբ և վերլուծական նյութի բազմազանությամբ: Աշխատանքում զետեղծված աղյուսակները և գծապատկերները նպաստում են քանակական տվյալների համակարգված ներկայացմանը:

Բարձր գնահատելով Աննա Ավետիսյանի կատարած աշխատանքը, այնուամենայնիվ, կցանկանայինք որոշ հարցադրումներին պարզաբանումներ ստանալ.

1. Ատենախոսության ներածության մեջ հետազոտության օբյեկտն ու առարկան թվում է սերտաճած են:
2. Կարո՞ղ ենք արդյոք համացանցում բողոքը դիտարկել որպես իրականության խեղաթուրում, կամ նույնիսկ բացասական գովազդի ցուցիչ, քանի որ բողոքի բուն պատճառները մեզ հիմնականում հայտնի չեն:

3. Հայտնի է, որ անգլերեն համացանցային խոսույթին բնորոշ է հապավումների և կրճատ տարբերակների կիրառումը: Ի՞նչ կարող էք ասել նման կիրառության մասին հայերեն համացանցային խոսույթում, մասնավորապես՝ բողոք արտահայտող գրառումներում:
4. Բողոքի արտահայտման պերլոկուտիվ ազդեցությունների դրսևորումները նկատելի են հասցեատիրոջ գրառումներում: Նպատակահարմար չէր լինի այդ գրառումներին զուգահեռ նաև ընդգրկել օգտատիրոջ բողոքը՝ ուսումնասիրությունն ամբողջական դարձնելու նպատակով:
5. Ատենախոսության մեջ հեղինակը նշում է, որ հայկական համացանցային խոսույթին բնորոշ է ներողության խոսքային ակտի ներառումը բողոքի արտահայտման պերլոկուտիվ ազդեցության դրսևորումներում: Հետաքրքիր կլիներ այն դիտարկել պայմանավորված սեռատարիքային գործոններով:

Նշված նկատառումները հայեցակարգային չեն և չեն ստվերում աշխատանքի գիտական որակն ու կարևորությունը, որն առանձնանում է տեսական և գործնական նյութի խոր վերլուծությամբ, հարցադրումների հստակ պարզաբանումներով, համապարփակ շարադրանքով և գիտական պատշաճ ոճով:

Ատենախոսության սեղմագիրը և ատենախոսի հրատարակած հոդվածներն արտացոլում են ատենախոսության հիմնական դրույթներն ու բովանդակությունը:

Ներկայացված ատենախոսությունը համապատասխանում է թեկնածուական ատենախոսություններին ներկայացված պահանջներին, ինչն էլ հիմք է տալիս մեզ միջնորդել ԲՊՀ-ում գործող 059 մասնագիտական խորհրդի առջև՝ շնորհելու Աննա Հրանտի Ավետիսյանին՝ իր հայցած բանասիրական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանը:

Կարծիքը քննարկվել և հաստատվել է Հայ-Ռուսական (Սլավոնական) համալսարանի լեզվի տեսության և միջմշակութային հաղորդակցության ամբիոնի 2024 թվականի հունվարի 4-ին կայացած նիստում (արձանագրություն թիվ 4):

Ատենախոսության քննարկմանը ներկա էին Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարանի լեզվի տեսության և միջմշակութային հաղորդակցության ամբիոնի հետևյալ անդամները՝ բ.գ.դ., պրոֆեսոր Կ. Մատինյանը, մ.գ.դ., պրոֆեսոր Ի. Կարապետյանը, բ.գ.դ., պրոֆեսոր Ա. Սիմոնյանը, բ.գ.դ., դոցենտ Ս. Սարինյանը, բ.գ.թ., դոցենտ Ն. Թովմասյանը, բ.գ.թ., դոցենտ Ս. Թումանյանը և ուրիշներ:

Առաջատար կազմակերպություն՝
Հայ - Ռուսական (Սլավոնական)
համալսարանի լեզվի տեսության և
միջմշակութային հաղորդակցության
ամբիոնի վարիչ,
բ.գ.դ., պրոֆեսոր՝

Ն. Ա.

Ա. Ա. Սիմոնյան

Հաստատում եմ՝ 4 հունվարի 2024թ.

Հայ - Ռուսական (Սլավոնական)
համալսարանի գիտական քարտուղար, բ.գ.թ.

Ռ. Ս. Կասաբաբովա